

Comentari Lingüístic de Textos Literaris

Codi: 100581
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	3	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OB	3	2
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Margarita Freixas Alas
Correu electrònic: Margarita.Freixas@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Margarita Freixas Alas

Prerequisits

Dado que el alumno/a ha demostrado, mediante la obtención de los créditos correspondientes a las asignaturas de formación básica y las obligatorias, haber adquirido las competencias básicas, deberá ser capaz de expresarse con corrección oralmente y por escrito. Por esta razón, los errores ortográficos y de expresión que pudiera cometer comportarán un descenso de la puntuación en la calificación final.

Las actividades, prácticas y trabajos presentados en la asignatura deberán ser originales y no se admitirá, bajo ninguna circunstancia, el plagio total o parcial de materiales ajenos publicados en cualquier soporte. La presentación de material no original sin indicar adecuadamente su origen acarreará, automáticamente, la calificación de suspenso (0).

Asimismo se considera que el alumno/na conoce las normas generales de presentación de un trabajo académico. No obstante, podrá aplicar las normas específicas que pueda indicarle el profesor/ra de la asignatura.

Objectius

"Comentari lingüístic de textos literaris" se integra en el conjunto de la materia *Comentario de textos*, que forma parte de los 108 créditos de formación obligatoria del Grado de Lengua y Literatura españolas, y que el alumno/na cursa junto con otras asignaturas de lengua y literatura españolas.

Entre los objetivos formativos básicos se pretende que el alumno/na adquiera un dominio de las técnicas y métodos del comentario lingüístico y que sea capaz de analizar un texto literario tanto desde el punto de vista sincrónico como diacrónico. Por otra parte, el alumno/na ejercitará sus competencias específicas adquiridas en la realización de discursos relacionados con el ámbito de la literatura española, valiéndose de los métodos, los conceptos y las teorías literarias adquiridas.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Català i Espanyol

- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar retòricament textos de qualsevol època.
2. Analitzar un text literari des d'un punt de vista lingüístic.
3. Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
4. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
5. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
6. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
7. Delimitar les característiques de la llengua literària.

8. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
9. Identificar les principals figures d'expressió i contingut, en tots els gèneres: poesia, teatre i prosa.
10. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
11. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
12. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
13. Reconèixer els grans gèneres des de la perspectiva de la poètica i la seva evolució al llarg dels segles.
14. Relacionar els recursos lingüístics de l'espanyol amb la seva funció literària.
15. Resoldre problemes de manera autònoma.

Continguts

1. Problemas de delimitación de la lengua literaria. Principales aproximaciones teóricas. La importancia de la forma del lenguaje. La retórica y la lengua literaria.

2. La lengua literaria: oralidad y escritura. La literatura oral. La literatura escrita: características del texto literario escrito. La estructura del libro.

3. La estructura textual. La Retórica. Retórica y Literatura. La organización del texto. Macroestructura y microestructura. La epístola. El sermón. La construcción de una voz propia: mujeres y escritura en los Siglos de Oro.

4. Los recursos lingüísticos de la lengua literaria (1): Fonética y Fonología. Función del sonido en la obra literaria Delimitación entre prosa y verso. La prosa métrica. Los problemas teóricos e históricos de la rima.

5. Los recursos lingüísticos de la lengua literaria (2): Léxico y Morfología. La formación de palabras. Arcaísmos y neologismos. La caracterización: la expansión de sustantivos y verbos. El adjetivo: tipología y distribución.

6. Los recursos lingüísticos de la lengua literaria (3): La sintaxis. Sintaxis y estilo. La estructura de la frase en función del carácter del texto.

7. Los recursos lingüísticos de la lengua literaria (4): La pragmática. Dictum y modalidad. Las marcas formales de la modalidad. Los actos de habla. La estructura informativa de la oración. Las nociones de tema y rema. La focalización. Formas sintácticas de relieve.

*En el contenido de la asignatura se tienen en cuenta los aspectos relacionados con la perspectiva de género.

Metodologia

El aprendizaje de esta asignatura por parte de alumno/na se distribuye de la manera siguiente:

- Actividades dirigidas (35%). Estas actividades se dividen en clases magistrales y en prácticas y seminarios dirigidos por la profesora, en que se combinará la explicación teórica con la discusión de todo tipo de textos.
- Actividades supervisadas (10%). Se trata de tutorías programadas por la profesora. dedicadas a la corrección y comentario de problemas en los diferentes niveles de análisis lingüístico.
- Actividades autónomas (50%). Estas actividades incluyen tanto el tiempo dedicado al estudio personal como a la realización de reseñas, trabajos y comentarios analíticos, así como a la preparación de presentaciones orales.
- Actividades de evaluación (5%). La evaluación de la asignatura se llevará a cabo mediante pruebas escritas.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases teórico-prácticas	60	2,4	2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 14
Tipus: Supervisades			
Tutorías	7,5	0,3	2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 14
Tipus: Autònomes			
Preparación de pruebas y trabajos	75	3	2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 14

Avaluació

Los alumnos/nas serán evaluados/das mediante la realización de dos pruebas prácticas (dos comentarios realizados en el aula, 30% + 30%) y un trabajo final (40%).

En el proceso de evaluación se tomará asimismo en consideración:

- El dominio de la expresión escrita (los errores ortográficos y los errores normativos, si los hubiere, pesarán negativamente en la calificación).
- La participación de los alumnos/nas en clase.

Las dos pruebas prácticas y el trabajo son obligatorios y se realizarán en las fechas acordadas por los alumnos/nas y la profesora al inicio de curso (se señalarán las fechas en el Campus Virtual de la asignatura durante las dos primeras semanas del curso). No realizar una de las tres actividades evaluables comportará la calificación final de NO EVALUABLE.

Recuperación: Todas las pruebas son recuperables (en la fecha establecida para la recuperación) si se obtiene una nota media no inferior a 3,5 puntos.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prueba práctica (Comentario lingüístico en el aula)	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15
Prueba práctica (Comentario lingüístico en el aula)	30%	1,5	0,06	1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15
Trabajo escrito	40%	4,5	0,18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

Bibliografía esencial:

Clavería, Gloria y Dolores Poch, coords. (2010), *Al otro lado del espejo. Comentario lingüístico de textos literarios*, Barcelona, Ariel.

Bibliografía general:

Jakobson, Roman (1975 [1960]): "Lingüística y Poética", en *Ensayos de lingüística general*, Barcelona, Seix y Barral, pp. 347-396.

López Grigera, Luisa (1994): *La retórica en la España del Siglo de Oro: teoría y práctica*, Salamanca, Universidad de Salamanca.

Mortara Garavelli, Bice (1992): *Manual de retórica*, Barcelona, Cátedra.

Pozuelo, José María (1988): *Teoría del lenguaje literario*, Madrid, Cátedra (numerosas ediciones posteriores).

Segre, Cesare (1985): *Principios de análisis del texto literario*, Barcelona, Crítica (traducción de 1985).

Vega Ramos, María José (1992): *El secreto artificio: maronolatría y tradición pontaniana en la poética del Renacimiento*, Madrid, CSIC.